

GLASILO NEZAVISNE DELAVSKE STRANKE JUGOSLAVIJE

Izdanja vsak četrtek. — Uredništvo in upravnništvo: Karl Marksa (preje Turjaški) trg št. 2, prilličje. — Naročnina za mesec 6, četrtletno 18 Din. — Dopisi se ne vračajo.

Štev. 30.

LJUBLJANA, četrtek, 8. novembra 1923.

Leto I.

Ob šestletnici ruske revolucije.

Razgovarjali se z malomeščanskimi elementi o ruski revoluciji je silno nehvaležna stvar. Ti ljudje navadno vse vedo. To so oni, ki so trdili, da se bo zrušila stavba sovjetskih republik tekom širih lednov. »Saj ni predpogojev za uspeh. Rusi so kulturno najbolj zadržani narod. Vodje pokreta so brezvestni judovski špekulantje. Sploh pa svet danes še ni dozorel za socializem.« To se je ponavljalo v vseh mogočih melodijah — ponavljalo ne samo prvo leto obstoja sovjetskih republik, ne — šest let je malomeščanstvo in buržuazija gonila isto pesem — in najbrže jo bo tako dolgo, dokler ji zgodovinski fakti ne prevržejo koncepta. Farsa, ki so jo igrali elementi iste mentalitete v prejšnjem stoletju — za časa francoske revolucije, se v zgodovini zopet ponavlja. Takrat so preklinjali silo, ki jim je priborila gospodarsko svobodo, takoj zatem so jo po svojih šolah in v svoji literaturi kovali v nebo.

Danes besne nad pokretom, ker jim hoče la omogočiti tako življenje, da ne bo mislečega človeka oblivala rdečica sramu, ko se bo poslavljajal od njega. Takoj, ko bo ta pokret postal v svoji prvi fazi zmagovalec, se bo to duševno prilikavstvo okoristilo z njim, obstalo za dogleden čas na platformi te prve razvojne faze (v našem konkretnem slučaju torej pri obliki državnega kapitalizma) in jo branilo pred propasjo z istimi argumenti, kot brani sedaj privlačno gospodarstvo. V razvoju nikoli ne zastajajoča — ustvarjajoča, revolucionarna sila, bo potem morala znova odkupiti svoj čas z najdragocenejšo krvjo svojih izbranih. Za parasite in koristolovce? Ne — ne — Ti ne bi bili vredni niti ene človeške žrtve. Za ogromni, lrpinčeni stvar, ki se naziva sicer človeštvo, a se ne zaveda, ker se zavedali ne sme, kakšno življenje pristojna stvari, ki nosi častni naziv: človek!

Tvorbe, kot jo predstavljajo sovjetske republike, zgodovina še ni videla. Zato stoji buržuazni svet pred tem nepojmljivim gigantom, kot je stal neki kmet pred mogočnim slonom v živalskem parku: saj sploh ni mogoče, da kaj takega eksistira. Gospoda — pa še kako je mogoče — berite vendar, kaj govore vaši lastni somišljeniki — od malih publicistov pa gori do ministrskih osebnosti — o stanju v današnji Rusiji. Ali pa nikar — zadovoljite se raje še v naprej z lažnimi poročili baltske časopisne agenture, ki javlja štirikrat dnevno Ljeningovo smrt, početek profirevolucije, poraz rdeče armade. Vaše presenečenje bo potem nekega dne toliko večje in vaša desorientiranost bo mogoče vzbudila sočustvovanje.

Za one pa, ki so je navajeni tu in tam še misliti, naj zadostujejo dejstva: Rusija v meščanski vojni ni kapitulirala, ona je ostala zmagovalka z orožjem v rokah. Toda meščanska vojna ji je zadela ogromne rane. Zatem je prišel glad. V Genovi so jo hoteli prisiliti h kapitulaciji — torej v času, ko je imela

radi gladi itak že nož na vratu. L. 1922 je bila srednja letina, ki pa je omogočila v glavnem zmago nad gladom. Sedaj je delavstvo prvič po dolgem času zopet zadostno prehranjeno — in boljše prehranjeno kot delavstvo v Nemčiji. V tem letu se je izvozilo 23 milijonov pudov žita. Če bo v prihodnjih letih letina dobra, se bo izvozilo letno 150 do 200 milijonov pudov. Kaj pomenja to? 150 milijonov pudov pomenja 150 milijonov zlatih rubljev, pomenja povzdig lahke industrije, ker kmet kupuje njene produkte — in ker bo dobil kmet za svoje žilo zlato, bo dal on tudi potrebna sredstva za razvoj težke industrije. To se pravi: sovjetska država, ki ima monopol na zunanjo trgovino, dobi denar za povzdigo svojega gospodarstva in dobi denar za tehnično izpopolnitev svoje obrambe. In ko bo ta močna, bo Rusija nepremagljiva in z njo vred bo nepremagljiva pozicija delavcev vsega sveta. To Anglija dobro ve. Zato je hotela izkoristiti zadnji ugodni moment in započeli na vsak način borbo s sovjeti. Lord Curzon je hotel pred kratkim vojsko — boljševiki je niso hoteli. In če se jim bo borba vsilila — se ne bodo borili sedaj, ampak takrat, ko bodo lahko z zanje najmanjšimi žrtvami dokazali, da je nevarno igrati se s sovjetsko Rusijo. Takrat pa ni izključeno, da bo stal ves internacionalni proletarijat na oni strani, kjer mu je bodočnost zasigurana, in kakšen bo v tem slučaju rezultat tega boja, si lahko vsakdo predstavlja.

To so kratka fakta, ki jih je naštel Radek, ko je dajal lekcijo angleškemu lordu. In ker je angleški zunanji minister z razumom kolikorfoliko oblagodarjena osebnost — bode lekcija zadovoljala mogoče tudi temu ali onemu izmed naših vsevednežev in izmed naših prorokov. Če bi bila sovjetska slavba stvar posameznikov — ona bi se že davno zrušila, ker se je porodila v okolnostih, ki sploh niso mogle biti za njeno življenje opasnejše kot so bile. Kot so tudi voditelji revolucije, to se pravi oni, ki jih je revolucija napravila za vodje, idealni in prožeti velikih idej svoje misije — noben nečloveški napor jim ne bi pomagal, da bi ohranili stanje, ki ga bi bile ustvarile roke posameznika in um posameznikov. Le, ker je tak razvoj človeške družbe historična nujnost in ga kot takega ne more uničiti niti šarlatanstvo niti iskrena in odkritosrčna težnja za ohranitev stanja, kot je — je bodočnost sovjetskih republik zasigurana in z njo vred je zasigurana končna zmaga delavsko-kmečkega proletariata. K obletnici revolucije pa naše delavstvo ne pošilja ruskim tovarišem samo občudovalnih čestitk, ampak tudi zagotovilo, da bo stalo v odločilnem boju v eni fronti, ramo ob ramo, z njimi. —i—

Sestanek ljubljanskih zaupnikov N. D. S. J. je vsako sredo ob pol 8. uri zvečer v »Delavskem domu.«

Rdeča kmečka internacionala.

Za prastarimi, veličasnimi zidovi Kremla se je odigral dogodek, katerega važni pomen za internacionalno gibanje delovnih množic je težko danes v polni meri oceniti. Ta dogodek — internacionalna kmečka konferenca — pomenja preobrat v zgodovini človeštva in spada k najvažnejšim dogodkom sedanje zgodovinske dobe.

Ko pravimo to, niti malo ne pretiravamo, ampak ocenimo eno dejstvo na podlagi predvidevanja prihajajočih dogodkov, v enem do dveh letih bo ves svet priznaval velevažnost te konference. Najinteresantnejše je to, da se je izredno zanimal za to konferenco Ljening, ki mu njegovo zdravstveno stanje že dopušča, da sledi političnemu razvoju. Ljening se je izkazal vedno kot človek, ki ima najbistrejše in najsigurnejše oko med vsemi svetovnimi proletarskimi voditelji; in če smatra on to konferenco med vsemi važnimi dogodki našega časa kot najpomembnejši dogodek, se on ne moti (čeprav ima tudi on človeški dar — zmolljivost).

V čem obstoja važni pomen te konference? Dajmo na to direktni odgovor!

V glavah kmečkih mas zapada in večine dežela se vrši gofov preobrat. Ta prva internacionalna kmečka konferenca je izraz tega duševnega preobrata.

Najboljši del kmetov hili na pomoč proletariatu, zapušča meščanski labor in napoveduje boj kapitalizmu v imenu življenjskih interesov kmečkih množic. Temu delu kmetov bodo brezdvomno sledile ostale kmečke mase. Zgodovina družabnih dogodkov nam dokazuje, da je nosilec in zastopnik resničnih interesov razreda, ki stopajo iz tlačanskega jarma v areno političnega boja, navadno krog najboljših zastopnikov, kateremu sledi pozneje celokupni dofolni razred.

Ne iz kakih idealističnih sanjarij, ampak na podlagi realnosti kmečkih množic prihajajo njihovi resnični zastopniki do zaključka, da se morejo kmetje osvoboditi tisočletnega suženjskega jarma samo potom skupnega boja z delavskim razredom proti razredu delavskih in kmečkih izkoriščevalcev-veleposestnikov in kapitalistov. Seveda, delavci in kmetje so dve različni družabni formaciji, ki sta istotako različni, kot je različen miljé (okolščine), v katerem živé delavci in kmetje.

Ali kljub temu imata oba ta dva razreda skupne interese in lahko najdeja skupen jezik, v katerem se bosta razumela, v katerem se bosta sporazumela v svojih težnjah.

V resnici niso kmetje nič manj izkoriščani po kapitalizmu kot delavci; še več: v mnogih deželah so še bolj izkoriščani, n. pr. v kolonialnih in napol kolonialnih deželah.

Prva internacionalna kmečka konferenca ni bila nič drugega kot sredstvo za sestavo skupne politične in gospodarske platforme za delavsko-kmečko zvezo. In konferenci je to popolnoma uspelo.

Konferenca je stvorila jedro rdeče kmečke internacionalne. Ali ona je tudi zavestno potegnila črto med seboj in utopističnimi fantazijami, ki obstojajo v

tem, da bi mogel kmet uspešno igrati samostojno politično vlogo. Konferenca je pokazala milijonom kmetov cilj, pol Irdega boja proti kapitalizmu, potrebo zveze delavcev in kmetov ne samo v posrednih deželah, ampak tudi v internacionalnem obsegu. — »Delavci in kmetje vseh dežel, združite se!«, to je parola prve internacionalne kmečke konference.

Za naloge sedanjega momenta je spoznala konferenca potrebo boja za delavsko-kmečko vlado (ki se zdi »Volksstimovcem« nemogoča, ker Eržen pač čuti svojo usodo spojeno z usodo kapitalistov).

Konferenca, katere se je udeležilo 122 kmečkih delegatov 40 različnih narodnosti (med njimi so se nahajali tudi voditelji različnih opozicijskih kmečkih strank, zvez, lig in odlični kmečki poslanci v parlamentu) je sklenila sklepe, ki imajo silen pomen za politični razvoj delovnih množic v vseh deželah.

Naj raste in se razvija prva internacionalna kmečka organizacija, naj doseže njen klic:

Delavci in kmetje, združite se!
tudi poslednjo vasico male Slovenije.

Pondeljski:

Nekaj o razrednem proletarskem gibanju v Sloveniji.*

I.
Temeljna karakteristika situacije v Sloveniji s stališča razrednega gibanja je: na eni strani ugodna tla za razvoj razredne stranke proletariata — NDSJ, tako med delavstvom kakor tudi med gospodarsko in politično ogoljufanimi in zaliranimi kmeti ter med proletariziranimi malomeščani, to se pravi uradniki, državnimi in zasebnimi, na drugi strani pa še nerazvitost politične delavske stranke, ki trpi zlasti na pomanjkanju vodilnih oseb in na nezadovoljivi faktiki v praksi. Kdor pojmuje to karakteristično črto v delavskem gibanju, more pravilno usmeriti politiko delavskega razreda. Zasedujmo jo na posameznih poljih!

II.
Ne oziraje se na splošne pogoje delavskega razreda in na tendenco kapitalističnega razvoja po vojni — vidimo znotraj delavskega razreda polno ugodnosti za revolucionarni pokret.

Socialistična Stranka Jugoslavije sploh ne predstavlja nobene resne moči in nasprotnice NDSJ. Kjer ni še jasne razredne diferenciacije in kjer sploh še ni nobene revolucionarne organizacije, tam obstoja socialistična stranka, oziroma njene strokovne organizacije, a še tam životari kot mrtva sekta, nikakor pa ne kot organizacija mas. Kjer pa količkaj obstoja naše gibanje, tam tvorijo socialisti brezpomembno in izginjajočo manjšino. To velja zlasti za Kranjsko — če rabimo ta izraz; nekoliko ugodneje za SSJ je na Štajerskem.

Pravzaprav je SSJ tako razcefrana, saj zvezo za njen obstoj samo ob vo-

* Pričujoče stavlja v ospredje par najbolj perečih momentov v revolucionarnem gibanju v Sloveniji.

Proč z „Orjuno“! Proč s fašistovskimi bandami.

